

Årsberetning 2023

Dansk Ledningsejerforum (DLF):

Er et fælles samarbejdsorgan for ledningsejere, der har til formål at fremme samarbejdet blandt ledningsejere, mellem ledningsejere og offentlige myndigheder og andre organisationer.

Fremmer brug af fælles retningslinjer og udøver oplysningsvirksomhed til gavn for ledningsejere og samfundet som helhed i forbindelse med etablering og drift af ledningsanlæg.

Dette samarbejdsorgan skal samtidig fungere som en kontaktmulighed for diverse eksterne samarbejdspartnere med henblik på behandling af forespørgsler mv.

Endvidere vurderer og kommenterer samarbejdsorganet på eget initiativ lovforslag, normer osv.

Medlemmer af Dansk Ledningsejerforum:

Medlemmerne er repræsenteret via deres brancheforeninger, bortset fra tdc net. Dansk Ledningsejerforum repræsenterer direkte og indirekte ca. 5.000 ledningsejere, der i runde tal fordeler sig således:

TDC NET:	Gasselskaber:	Fjernvarme-selskaber:	El-selskaber:	Spildvands-selskaber:	Vandselskaber:	Antenneforeninger:
1	5	400	40	70	1850	2000

Organisation

Dansk Ledningsejerforum består af et Fællesudvalg og to faggrupper:

- LER & DATA
- Forebyggelse af graveskader

I Fællesudvalget drøftes emner af overordnet karakter, og Fællesudvalget koordinerer og uddelegerer opgaver til faggrupperne. Faggrupperne kan også tage sager op på eget initiativ.

Fællesudvalget kommunikerer gennem egne organisationer og via Dansk Ledningsejerforum's hjemmeside, <https://www.dansk-ledningsejerforum.dk/>. På hjemmesiden findes oplysninger om foreningen samt materiale fra faggrupperne. Endvidere kan medlemmer af udvalg og faggrupper finde referater mv. på den begrænsede del af hjemmesiden.

Opdateret organisationsplan er indsat som bilag sidst i dette dokument. Her er endvidere vist hvilke eksterne arbejdsgrupper og udvalg, som Dansk Ledningsejerforum er repræsenteret i. Desuden er navne på repræsentanterne i Fællesudvalget anført.

Fællesudvalget

Fællesudvalget er det samlende udvalg i Dansk Ledningsejerforum (DLF), og der afholdes normalt 4 møder om året i dette forum. Her involverer udvalget sig direkte i enkelte emner/sager og uddelegerer andre sager til de relevante faggrupper. Der afholdes hvert andet år et seminar, hvor Dansk Ledningsejerforum tager aktuelle emner op til drøftelse mellem alle arbejdsgruppernes medlemmer.

I 2023 har der været afholdt 4 møder inkl. en temadag i juni med ekstern deltagelse fra SDFI og TREFOR. Programmet for temadagen var følgende:

Forebyggelse af graveskader – hvad skal der til?

Der er alt for mange graveskader på ledningsanlæg som fører til afbrud af kritiske forsyninger og kan være personfarlige. Forebyggelse af graveskader kræver en vedvarende og flerstrengt indsats. Indspark til fællessnak med SDFI:

-
- *LER 2.0 skal gerne føre til færre graveskader, men vi hører kritiske røster blandt entreprenørerne? Hvad er op og ned?*
 - *DLF's fokus på bedre kursustilbud til gravefolk (AMU-centre)*
 - *Kursuskrav? Indførelse af certificeringsordning? Er det realistisk?*
 - *Er samarbejde med forsikringselskaberne vejen frem?*

Digitalisering af forsyningssektoren

Hvad kigger vi ind i og hvordan kan de forskellige forsyningsarter i DLF arbejde sammen for at skabe de rette digitale løsninger, der er med til at understøtte forsyningselskaberne og den grønne omstilling?

-
- *De politiske ambitioner og den regulatoriske ramme v/Henrik Hornum, chefkonsulent i Green Power Denmark*
 - *TREFOR og ejeren EWII's digitale rejse v/Donny Holm, Teamleder, Digitalisering hos TREFOR*
-

Fællesudvalget har i løbet af 2023 særligt drøftet følgende emner og sager:

- Ledningsejernes indfasning af LER 2.0: Den 1. juli 2023 var skæringsdato for ledningsejerne til at få digitaliseret deres ledningsoplysninger i overensstemmelse med LER-loven, bekendtgørelsen og datamodel. De fleste ledningsejere har taget LER 2.0 i brug, men der er stadig en gruppe mindre ledningsejere, som ikke er klar til at udveksle deres ledningsoplysninger digitalt.
- Klimatilpasning/kystsikring: Flere kommuner har pålagt ledningsejere en bidragspligt til medfinansiering af kommunale kystsikringsprojekter. Bidragspligten varierer fra kommune til kommune, og i flere tilfælde er de kommunale afgørelser påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.
- Retablering af ledningsgrave i asfaltlag: I oktober 2022 publicerede Vejdirektoratet (VD) en ny skitsetegning for retableringsmetode 2 for ledningsarbejder, som forudsætter en sideforskydning af lodrette samlinger mellem eksisterende og retableret asfalt (2-lags asfalt). I løbet af 2023 har DLF deltaget i flere møder med VD og vejmyndigheder om en ny retableringsmetode for visse typer ledningsarbejder i asfalt uden krav om sideforskydning af lodrette samlinger. VD har i oktober 2023 offentliggjort en rapport – [Metoder for retablering af ledningsgrave](#) – hvor der lægges op til en ny Metode 6, som tillader retablering af 2-lags asfalt uden sideforskydning af lodrette samlinger mellem eksisterende og retableret asfalt – svarende til den gamle metode 2. Den nye Metode 6 er tiltænkt mindre ledningsgrave som el, tele, vand og gas. Den nye Metode 6 forventes meget snart indarbejdet i Vejdirektoratets Håndbog Ledningsgrave og i Arbejdsbeskrivelse for ledningsgrave (AAB/SAB-P) mhp. offentliggørelse på Vejregelportalen. Forventningen er, at vejmyndighederne kan tage Metode 6 i brug et stykke ind i 2024.

- Ledningers indbyrdes placering i jorden: Fællesudvalget har drøftet grundlaget for en opdatering af DLF's notat "Regler for etablering af ledninger" fra 2006. Notatet indeholder nogle gode og relevante betragtninger om "spillereglerne" for etablering af ledningsanlæg i veje – med særlig fokus på ledningers indbyrdes placering i jorden. Der synes ikke at foreligge nyere retspraksis mv. i forhold til notatets beskrivelse af de skrevne/uskrevne regler om ledningers indbyrdes placering i jorden. Derfor er DS475 normen fortsat det styrende "regelsæt" for de forhold, som skal tages i betragtning ved nedgravning af ledninger i nærheden af andre ledninger. Der findes kun lovbestemte regler for elkabler (højspændingsledninger) og gasledninger med baggrund i sikkerhedsmæssige forhold. Fællesudvalget vil undersøge muligheden for at få indarbejdet et generelt krav i DS 475 norm om, at der i forbindelse med nedlægning af nye ledninger skal tages et økonomisk hensyn til eksisterende ledningsejeres mulighed for at tilgå deres ledningsnet – særligt for så vidt angår dybereliggende ledninger.

No-Dig ordningen

DLF er repræsenteret i DI Byggeris No-Dig ordningen v/Christian Vonger Berg og Jonas Hasselbalch Larsen.

No-Dig ordningen er en kontrolordning under Dansk Byggeri for styret underboringer. Kontrolordningen skal sikre at de udførende til hver en tid opfylder de standardbetingelser og procedurer som er opstillet i kontrolordningen. Ud over DLF har en række andre forsyningsvirksomheder repræsentanter i kontrolordningen.

JUC Netværk om gravearbejder & Ledningsskader

DLF er repræsenteret v/Christian Berg. Deltagerne i netværksgruppen er primært ledningsejere, entreprenører, SDFI, rådgivende ingeniører og ledningsadvokater.

Der afholdes 4 årlige møder i netværksgruppen. På møderne drøftes bl.a. aktuelle domme og afgørelser omkring gæsteprincippet, ledningsdeklarationer, ansvar for graveskader og afgørelser, LER 2.0 mv.

Medlemskabet giver DLF mulighed for at opbygge et stærkt netværk til de øvrige brancheaktører.

<https://juc.dk/produkter/netvaerk-i-gravearbejder-og-ledningsskader>

Liste over deltagere i Dansk Ledningsejersforums udvalg og faggrupper samt eksterne udvalg mv. (december 2023)

	Fællesudvalg		Forebyggelse af graveskader		LER & DATA	
Elnet/fibernet	Christian V. Berg (Fmd.)	Green Power Denmark	Finn Thulin	Cerius Radius	Thor Gerner Nielsen	Cerius Radius
TDC	Jonas Hasselbalch Larsen	TDC NET	Jonas Hasselbalch Larsen	TDC NET	Lars Rene Christensen	TDC Net
Gas-distribution	Per Persson	Evida	Per Persson	Evida	Thomas Haagesen	Evida
DANVA	Lars Gadegaard	DANVA	Kim Gravill	VEKS	Lars Gadegaard	DANVA
Fjernvarme-værker	Jens Christian Nielsen	Dansk Fjernvarme	Gunnar M. Nielsen	FDA	Mette Rude	Kredsløb
Vandværker	Robert Jensen	Danske Vandværker	Henrik Hassing	Nordkabel A/S	Robert Jensen	Danske Vandværker
Antenne	Søren Birksø Sørensen Gunner M. Nielsen	FDA			Gunner M. Nielsen	FDA
					Lars Bang	Nord Energi Teknik

No-Dig	Christian V. Berg Jonas Hasselbalch
Vejregelråd (VD)	Christian V. Berg
JUC-netværk	Christian V. Berg